

DE NIEUWE TIJD

BLAD IN T PLAT

Meert 1994

1-40

Bert Alink

Laurens ten Den

Herman Finkers

Everhard Jans

Gerrit Kraa

Frank Löwik

Broos Seemann

Fred van de Ven

Goaitsen van der Vliet

Theo Vossebeld

Willem Wilmink

Dick Wotte

t Geet an!

DE NIEJE TIED

Blad in t plat

Nummer 1, meert 1994 (tweedn verbeterdn druk)

Weenkelpries f 9,-

Redaktie

Frank Löwik, Goaitsen van der Vliet

Oetgeaver

De Oare útjouwerij/De Aandere oetgeaverieje

Postbusse 3589, 7500 DN Eanske, 053-329949

Kopiej

Biejdreagn t leefst op schief en aans typt en in tweevoald noar n oetgeaver. Nog meuijer is t a'j der ne kassette met n sprökn teks biejdoot, veur t bepoaln van de juuste schriefwieze.

Abonnemeantn

Elk nummer kump eerst as t zoo wied is. Dat kan wa s n paar moand doern. Vaste leazers betaalt tweentig ceant per bladziede en op zien meent 25 geuldn van te veurtn, op giroo 4611391 van n oetgeaver.

Veurkaft

Gerhard van Dragt bNO

Teksverzörging en zetweark

Bits & Books, Eanske

Drukweark

Febodruk BV, Eanske

Sponsors

De auteurshonoraria veur de metwearkers an dit nummer wörn betaald deur Vroom & Dreesmann in Eanske.

De Grolsche Bierbrouwerij Nederland in Eanske leavern ne biejdreage in de produktiekostn van t umslag.

ISSN 1380-6955

INHOALD

Frank Löwik/Goaitsen van der Vliet, <i>t Geet an!</i>	2
Goaitsen van der Vliet, <i>De smalle marge veur t plat</i>	5
Frank Löwik, <i>Ex Frisia lux</i>	8
Herman Finkers, <i>Op ne fietse</i>	10
Frank Löwik, <i>Nen roomsn borrel</i>	11
Willem Wilmink, <i>Mien meaken</i>	14
Fred van de Ven, <i>Triooo/Leedteksn</i>	16
Goaitsen van der Vliet, <i>Sans rancune</i>	20
Broos Seemann, <i>Iesdoor</i>	21
Bert Alink, <i>Dree gedichn</i>	25
Theo Vossebeld, <i>Twee gedichn/teekningn</i>	28
Gerrit Kraa, <i>Milieu</i>	30
Frank Löwik, <i>Oetbrekn</i>	33
Willem Wilmink/Laurens ten Den, <i>Textielstad</i>	38
Dick Wotte, <i>Fatsoenlik plat</i>	39
Frank Löwik, <i>De duvel in de kaarke!</i>	40
Everhard Jans, <i>Nog altied duusternis noa 33 joar</i>	40

Plaatselijke oetsproak

Bert Alink (Oatmörske):

–iej ≈ –ie, oons ≈ oos, –vnds ≈ –ms

Gerrit Kraa (Riesn):

ei ≈ eai, –gn ≈ –ngn, –v– ≈ –w–, –vn ≈ –wn, –vnd ≈ –md,
sch– ≈ sk–, zich ≈ zik

Broos Seemann (Lemele):

–gn ≈ –ngn, –vn ≈ –mn, –rvn ≈ –rm, –lvn ≈ –lm

Theo Vossebeld (Beckum):

–iej ≈ –i-j, –vn ≈ –mn, –rvn ≈ –rm

Biej den tweedn druk

Um temeute te könn komn an de grote vroage noar dit eerste nummer he'w der nen pleer bijeatn maakn. Doarbij is de schriefwieze luk anpast op de bladziedn 1-2, 5, 8, 11-14, 16-17, 19-20 en 30-39.

t Geet an!

Woarvandan n niej tiedschrift, zö'j zegn. Doar kö'w kort oaver wean. Wiej hebt in n kop ekreegn dat der verlet is van n eigntieds, meer of meender literair/kultureel blad woar-wat-biej-zit in t plat. Wat wiej oons doarbiej veurstelt en hoo t almoal wieder geet kö'j hieroonder leazn.

Thema anbod

De themaas woar wiej oaver wilt schrievn zint van disse tied. Traditionele oonderwaarpn zooas doar zint folklore en kritiekloze ophemeling van annesbesmoorstied veent ginne stee an oonzn heerd. Elke tied möt van ere eigne oadem leavn! De titel van t blad DE NIEJE TIED is dan ok tegelijk n Leitmotiv.

Sproakgebroek

De regel is dat alle biejdreagn in t plat zint esteald en dat gealt eavnzoo-good ok veur op te nemn adverteanties. Oetzönderingn zint natuurluk meugelik, meer dan allene as t ech nich aans kan. Oonder plat verstoat wiej, ampant van t Tweants, ok Sallaands, t plat van n Achterhook en dat van oaver n poal.

t Woarum van t gebroek van t plat is veur oonze metwaarkers benaamt ne persoanlike literaire keuze. Elke sproake hef zoo ere eign meugelikheedn. In disse tied past gin gebloas of greuts goan op de eigne streek of sproake. t Woord 'modersproake' zö'w dan ok nich geerne gebroekn. Wiej neumt de sproake van oons deel van t laand gewoon 'plat'. Veur oons hef dat ginn minn biejklaank.

t Verstaarkn van de positie van t plat is gin doel op zich. Sproakpolitiek wört nich bedreavn, meugelik wa, moch t woar veurkomn, signaleerd.

Schriefwieze

Veur alle op enömn en op te nemn waark gealt ene schriefwieze. Teksn dee aandere schriefwiezn volgt wört an epast an disse *standaard schriefwieze*. Alns natuurluk in good oaverleg. Dit beduudt noe nich dat sproakverschiln nich meer könt of mait wörn wier egeavn, mer bloos dat den kode van wiergeavn aleens wört. De redaktie is dus nich gangs um n eenheidsplat te maakn.

De te hanteern schriefwieze is in princip noa dezölfde as dee in *Hefstan tattat!* van Willem Wilmink en *Op n biester* van Frank Löwik - vergeliect de leste versie (8) van de schriefwieze biejloag.

De preenspoalste kenmaarkn van disse schriefwiezeregels zint:

- De schriefwieze van t meestpart van de kleenkers wört direkt of eleid van de geheurde oetsproak en kan doarvandan luk verschiln (as veurbeeld 'mut', 'möt' of 'mot' veur t Hollaandse 'moet').
- Bepoalde (kombinaties van) metkleenkers könt plaatselik ne aandere oetsproak hebn (as veurbeeld: de oetsproak van -vn zooas in t woord 'leavn' is -mm in Eanske en -wn in Almeloo)
- Bepoalde nich of onnoos eheurde metkleenkers wört wa op eschreavn veur de algemene leasbaarheid (as veurbeeld de zoo eneumde stomme r in 'zwart', 'morn', 'keer', 'verdan' en 'vort').

Redaktie

De redaktie wet zich an nums ebeunn. t Ene selektiekriterium bie t al of nich opnemn van in ezeundn biejdreagn het: kwaliteit. Noe is dat n subjektief begrip. De redaktie bepoalt wat zee doaroonder verstöt. Zee is der doarbij wa good van op de heugte dat n blad in t plat n deel is van ne inkomplete miniliteratuur. In den hof van de lettern is t Nederlandse Neersasse beumken nog meer n lutken. Doarvandan dat ziene leasvruchn nich sitoo an de alderheugste literaire teuge hoovt te hangn.

Verschieningsdoatums

Dee zint nich te geavn. Op zien meenst zal t een moal in t haalve joar bie de leu in de busse gliern en op zien meest um de twee moand, want ieder nummer zöt pas t leavnslech as nums zich veur den inhoald daarvan hoovt te verdoekn. t Möt genug te beedn hebn en doarmet bestoansrech. Ginne vulling van de bladziedn dus um ze te vuln - gin opjaagnde deadlines, gin maakwaark-in-hoast.

Meugelikn inhoald

- Gesjichtn en gedichn, leedteksn, breevn, veurpubelkaties, toneel, strips, cartoons, enzoowieder.
- Bespegelingn dee't past binn t raamwaark van t blad (oaver literaire angeleagnheedn, keunst in de meest oetgebreide zin van t woord).
- Besprekkingn van beuke, veurstellingn, manifestaties en zoo meer.
- Taalkeundige artikeln dee't van petaansie wean könt veur schrievers en leazers (oaver grammatika, schriefwieze, plaatselike variaantn, enzoowieder).
- LEU, POTLEU & STÖMPKES, ne rubriek met korte berichn, stekkeligheedn en in ezeundn breevn, woarvan n inhoald min of meer boetn de redaktionele veraantweurdelijkheid vaalt. Disse rubriek zol striedveald

wean könn veur t oetvechn van meer of meender literaire, kulturele en taalkeundige verschiln. De redaktie nemt wa de veraantweurdelikheid veur t opnemn in t blad, mer zee zal dat met n hil roem hert doon en völ oaver ere kaante loatn goan at zee van bedeankn is dat de diskussie de zaak wieder zal brengn of zölfs töt kloarheid.

- n Oaverzichte van nije pubelkaties in en oaver t plat.

Alman den 'joa' zegt op t boavnstoande kan methelpn wat van DE NIEJE TIED te maakn. Dus neugt wiej vrouw- en manleu dee de penne dörft op te kriegn, sponsors, mecenasn, filantroopn en ok aanderweggens belangstelndn kontakt met oons op te nemn. En dan meer kiekkn wat t wört.

Oproop

De redaktie is van zins n biejzönder nummer van DE NIEJE TIED te wiedn an Johan Gigengack (1933-1976). Wiej zeukt nog leu dee oons doarbiej helpn könt, met n artikel of met t tehoopgaddern van informatie. t Geet oons benaamp um zien waark en ziene ideeën.

De smalle marge veur t plat

Op 5 november 1992 wör *Heftan tattat! / Gedichn in t stadsplat* van Willem Wilmink presenteerd in bookweenkel Palantir in Eanske. Laurens ten Den was ceremoniemeister, J. Heymans en Jan Bouwhuis sprökn oaver n dichter en oaver t plat, Eppie Dam leus zien Poompster gedich *Weer op e Pomp*, Wilmink deu ziene vertaling *In disse stroat* en aandere gedichn oet n niejn beundel, Trio00 (met Fred van de Ven), Quasimodo (met Willem Wilmink) en de Akoestikoos (met Oorn Toon) spöln en zungn in t plat dat t der of gung, en ik heul n pröatken oaver miene andrift n Tweants book oet te geavn:

Toen Willem mij een half jaar geleden aan de stamtafel in Het Bolwerk vroeg of ik zijn Twentstalige gedichten wilde uitgeven, zei ik onmiddellijk ja. Dat was niet alleen omdat ik zijn werk zeer waardeer en ik me geveleid voelde. Ik zag als 'andere uitgever' een mogelijkheid weer iets nieuws aan te pakken, en anders dan men gewend was. In dit geval: het uitgeven van een Twents boek. Ik heb de afgelopen jaren heel wat Twentstalige publicaties onder ogen gehad, en ik heb me vaak gestoord aan de wijze waarop die waren uitgegeven. Alsof het Twents een soort tweederangs taal is. Alsof zelfs de Twentse schrijvers en uitgevers de taal waarin ze publiceren niet serieus nemen.

In de eerste plaats valt me op dat begeleidende teksten vrijwel altijd in het Nederlands gesteld zijn. Voor mij als Fries een onbegrijpelijk fenomeen. Friese boeken zijn namelijk gewoon Friese boeken, tot en met de laatste letter. Geen uitgever die het in zijn hoofd haalt kopers te lokken met een Nederlandstalige flaptekst. Hij zou daarmee eerder kopers afstoten dan voor zich winnen. Hier in Twente is het blijkbaar anders geregeld.

Ook de Twentse media houden deze tweedeling in stand: het Twents is er mondjasmaat, voor de gezelligheid, voor de folklore en allerlei andere zaken die uit de tijd zijn. De landstaal is er voor het serieuze werk. Zelfs als in een streektaalrubriek een Twentstalig boek of evenement wordt aangekondigd of besproken, gebeurt dat in het Nederlands. Een zeer recent voorbeeld daarvan is natuurlijk de aankondiging van Heftan tattat! in Gerard Vaanholt's rubriek Oet de noaberschap in de Twentsche Courant van afgelopen vrijdag. In Friesland zou zo iets gewoon niet kunnen. Friese aangelegenheden worden als vanzelfsprekend behandeld in het Fries.

Wat mij ook vaak opvalt in Twentse publicaties, is de gebruikte spelling. Of, beter gezegd, spellingen. Het lijkt wel of elke schrijver er een eigen persoon-

lijke spelling op nahoudt en dat uitgevers die domweg overnemen. Zo heb ik bijvoorbeeld een bundeltje gedichten in de kast staan waarin het Twentse woord voor 'leven' op vijf verschillende wijzen is gespeld.¹

De nieuwste uitgave van Dijkhuis (van vorig jaar) er op nageslagen, bleek mij, dat er van die vijf vormen maar twee in het z.g. Twents Woordenboek staan. In plaats daarvan vond ik maar liefst achttien andere ingangen voor hetzelfde woord die allemaal, ik bedoel stuk voor stuk, verschillend gespeld waren.² Zo vond ik in twee publicaties dus totaal 23 schrijfwijzen van een en hetzelfde woord. Je gelooft je eigen ogen niet!³

Sommigen beweren dat het gewoon niet anders kan, omdat er zoveel verschillende soorten Twents zijn. Ik vind dat een onhoudbaar argument. Men gaat dan voorbij aan het feit dat je met goede eenduidige spellingsregels ook de varianten van een taal kunt weergeven en in hun waarde kunt laten. Anderen gaan nog een stapje verder en zeggen dat de spelling de uitspraak exact moet weergeven. Er is geen enkele taal op de wereld waarbij dat het geval is.

Ik ben er van overtuigd dat vaste spellingsregels alleen nodig zijn om in een taal te kunnen communiceren op schrift, en dat de keuze voor een bepaalde spelling er op gericht moet zijn het lezers en schrijvers zo gemakkelijk mogelijk te maken.

Met de uitgave van Heftan tattat! heb ik het op beide fronten anders proberen te doen. Ongeveer op dezelfde wijze als ik had gedaan met een gedichtenbundel van de Friese schrijver Eppie Dam in het dialect van zijn geboorteplaats Kollumerpomp, dat naar schatting door nog maar vijfhonderd

¹ Leaven, leavn, lèèv'n, lèèven, lèèvn (Bert Mutter, *Wat sas as dös was kaans*, oetgave Witkam, Eanske 1976)

² Leam, leaven, leaw'n, leawen, leawn, lèèm, lèèm'n, leemn, lèeven, lèèven, lêeven, leew'n, lèèwen, leewn, lèèwn, lèven, lewen, lèwen, lewwen, ljèàven (Twents Woordenboek, oetgave Van de Berg, Eanske 1991)

³ Hier wi'k annoo 1994 n veurbeeld van dezölfde oetgeaver bie j doon. De nije oetgave van G.B. Vloedbelds vertaling van n book van Augustin Wibbelt het *De naolaotenschap* op de titelziede, net as n eerstn druk (oetgave Lulof, Almeloo 1925), mer *De noaloatenschap* op t roaze veurkaft. t Is mooi dat meister Vloedbeld zölf nich meer hoof met te maakn hoo de leu met ziene pennevruchn knooit.

mensen wordt gesproken. De eerste druk van tweehonderd exemplaren was binnen een week uitverkocht en men zegt dat het zijn beste werk is.

Het gaat er om dat iedere taal, dialect of variant van een dialect het waard is om gesproken en geschreven te worden. Het is voor mij dan ook een dood-normale zaak, dat het colofon, de aantekeningen en zelfs het copyright statement in dezelfde taal zijn gesteld als de gedichten in Heftan tattat! en dat de gebruikte spellingsregels consequent zijn doorgevoerd. Deze spellingsregels zitten overigens als losse bijlage achter in het boekje, zodat nu iedereen aan de slag kan. En nu maar afwachten of er recensies in het Twents verschijnen.

Noe, dat he'w zeen. Biej n Baants (*Dagblad Tubantia*) vunn ze t, töt vandage an too, hilmoal nich neudig wat oaver n beundel te schrievn. De *Twentsche Courant* deu t wa, mer in t Hollaands. Redakteur ('Algemeen Coördinator') Ben Siemerink har mij ne Tweantse bookbesprekking too ezeg, mer t völ döanig of (TC 17/12/92): *Dit stukje is niet in het plat. Zelfs niet in het stadsplat. (...) Die traditie kennen we hier niet. Hetgeen iets zegt over de status van het dialect in deze contreien. Het dialect speelt zich in de marge af. Het is hier niet zo, in tegenstelling tot de situatie in bijvoorbeeld Friesland, dat een substantieel deel van de bevolking de streektaal actief of zelfs maar passief beheerst. Een krant, als deze, weerspiegelt dit gegeven. Dat verander je niet van de ene op de andere dag.*

Hee hef wisse nich good veur t verstaand ehad dat zien stuk in de streek-taalrubriek *Oet de noaberschap* kwam te stoan en dat dee rubriek een moal in de wek nog ginne haalve ziede van de kraant innemp. Dat is op n totaal van meer as hoonderd ziedn ne marge van nog gin haalf proceant! En binn dee smalle marge döt e nòg Hooghaarlemmerdieks. No joa...

Siemerink, dee in t beukske *Het Twentsche Paradijs / De Textiel in Muziek en Theater* (oetg. Witkam, Hengel 1984) hef loatn zeen dat e wa plat doon kàn, beslöt ziene aans naa positieve besprekking met: *De eerste druk was in een mum van tijd weg. De tweede druk is ook alweer bijna uitverkocht. En de uitgever denkt intussen al aan een derde druk. Wie weet ziet deze krant zich nog eens genoodzaakt een bespreking in het plat af te drukken.*

Dus, at t ech nich aans kan, dan meer too. Hoo stel e zich dat veur? Biej n tiendn druk? Noa massale demonstraties? Hongerstakingn? Bommeal-dingn? De eerste doodn misschien? Of nog slimmer: abonnees dee opzeegt? Nee, a'j t mij vroagt is hier nog völ dorigheid te oaverwinn. Ne gemiste kaans neum ik dat.

En zoo wört dee marge veur t plat alverdan smaller.

Frank Löwik

8

Ex Frisia lux!

Mennigeen zal de kop wal schudn en zegn: 'Nich meer van oonze tied, wel wil dee sproake nog sprekn, dee deunkes nog heurn!'

Zoo begön Cato Elderink eer beundel *Oet et laand van aleer* (1925) zich te veroontschuldigen veur eer Tweantse sproakgebroek. Biej den daardn druk gaf Jan van Heek t n weurdken veurof met, in t... Hollaands. En biej den veerdn druk schreef Johan Buursink - *Zonder twijfel onze knapste prozaïst*, volgns Adriaan Buter - ne oetgebreide inleidinge in t... Hollaands. Noe niks teagn t Hollaands, mer was Johan Buursink nich een van dee leu dee t plat woln verhefn? Wol hee nich loatn zeen dat t Tweants oaveral veur te gebroekn was? Woarvandan dan den beundel van Elderink in eleid in t Hollaands? Har Buursink dan zon riek gedachtneavn dat t plat dat dan toch nich an kon? Oet ziene biejdreage blik dat in alsgeval nich. Of zol t ne haandrieking wean veur wel t Tweants nich kon leazn? Nee, dat wi'w toch nich woar hebn. Een den ne inleidinge in t Tweants nich kan leazn, hoof an t waark van Elderink a geels nich te beginn. Woar vandan dan disse inkonsekweantie?

Schaamte, duch mij.

Herman Berghege, den eerder a *Uit het land van den Tubant / Maat en Rijm in Twentsch dialect* (1903) - geavt s let op den titel - t lech leut zeen, schreef hee maakn zich aait drok um Tukkers dee eer plat vergatn. Meer hee maakn zich hellig in t Hollaands. In zien Tweantse book!

Logika op zien Hoksebaargs?

Wat zol doar noe achter zitn?

Berghege licht oons zölvn n tip van de sluui op. Hee verlakschouwn de hollaandsproaters oonder de Tukkers en vergeleek leu dee't zich op disse meneer meurier (!) veur doon woln met de weurde *een met pauweveren opgesmukte kip zal, als ze gelegd heeft, toch kakelen?* Gef dat nich Berghege's deepste geveulns wier roond 'ziene sproak, oondaanks zichzölvn? De Hollaandse sproake nen pauw, de Tweantse ne hen.

Vrömd?

Nee. Schaamte.

De veuranleu van t plat - Berghege, Elderink, Buursink - dee aandern oproopt zich eer nich te schaamn trekt zölf, as t knip, de achterbokse an. Schaamte.

Zeit noe nich: dat zint leu van vrogger. Dee wösn nog nich te better. Dan za'k oeleu metnemn noar oonze eigne tied. In 1991 kwam biej Van de

Berg in Eanske *n Aander en iej* oet van Ben Frey. De achterkaantteks van dit beukken was, juist, in t Hollaands.

Mer t kan nòg slimmer. In de bodbreevn van de Kreenk veur de Tweantse Sproake geet de dorigheid deur. Nemt um n veurbeeld te nemn den *Bodbreef* van oktober 1993. Doarin wört de Tweantse plaatsnaamn in nen Tweantsn teks in t Hollaands eschreevn! Wiej least doar van Enschede in stee van Eanske, Hengelo dewiel toch alman wet dat dat Hengel wean möt, en zoo geet t verdan. Wel hef t ooit op de vioel heurn spöln! Was disse verening dan nich op ericht, dootieds in 1975, um t klassieke plat in alns veur te stoan zoonder Hollaandse insluupsels?

Ok schaamte?

Nee, hier nich. Gewone dommigheid. Dat kan ok nog.

Möt dat noe zoo meer wiedergoan?

Nee leu. In de niejste tied kleenkt der ne stemme op teagn t koor van goodwilnden dee't schaamachtig zint. Oet ereknd nen boetnmaarksn van kom of, nen Freezn oetgeaver stek ne löchte an um oons t pad te teunn woarlangs te goan. Hee hölt oons veur dat Tweantse beuke gewoon beuke zint in t Tweants. Zooat Frese beuke beuke zint in t Frees en Hollaandse in t Hollaands.

Joa, joa, komt doar mer s op! Mer völn van oons konn zich dat mer nich begriepn. Lux in tenebris. Ex Frisia lux!

Herman Finkers

10

Op ne fietse

Oet zienn beundel *Poëzie van de zangvereniging 'Op zwart zangzaad'*.

Mangs
a'k op ne fietse
fietse
dan deank ik wa s
mer meestieds toch nich
mer à'k deanke
dan deank ik:
deank nich te völ as t kan
want iej möt nog verdan.

Nen roomsn borrel

t Is n mooi ding, ne grote familie. Benaamp met verjōardaagn. Kortns was mien schoonvaa wier n jōarken ōlder. Wiej warn luk late. t Hoes zat a tōt de nok too vol met eumkes en tantes. t Göng der bes of!

Met da'k de deure luk te enthoesiast lössmeet heurn ik van de aandere kaante nen bom en 'Heuw' en 'Heanig an!' Oom Frans, nen vieftiger, den gewoon is zich de hoarlokn oet n nek oaver n kop hen te kamn, was met zienn nōs in n bierglas eschōtn. t Schoem kreup m oaver de bokse. 'Sorrie', maakn ik der miej van of. Een van de vrouwleu kwam a met nen dook anreddern.

'Doar he'j de Freezn wier', kwam t miej temeute oet n hook. Joawa, hee was der: oom Bram. Umdat den stool nōast m vriej was leut ik miej der in zakn. 'Ik zal oe mer s in de geate hoaln vanoavnd', deu ik teagn m, 'want iej maakt miej a wier vōls te vōl kemosies.'

Noe is Bram van dit soort opmaarkingn nich van t perceel of. Eerlik ezeg hef hee nog a n olifaantnvel. Bram verkeert vaste in de mening dat de aktie van um oetgeet en wel der figureert as e ziene gesjichtn en bon mots de weerld instuurt, dat is m kaartje egaal.

'Mō'j doon', zeg e, 'kaan k oe meteen loatn zeen wat nen roomsn borrel is.'

Oom B, zooat hee aait neumd wōrt, is ginn keerl van small talk in de geest van 'hoo geet t oe en hoo doot de wichter t?' Ik vreug: 'Nen roomsn borrel, besteet dat dan?'

'He'j t a wier', deu hee teagn de aandern dee ne niejsgierig too heurn, 'meant ze dat ze wat eleerd hebt, mer algemene ontwikkeling. Lauw.'

Noe pakn e zien bolpeutken, dreunk ut der schoon oet, kreeg de jeneaverflesse en deu zich t gleasken wier vol. Naa vol - t petrōlliewater stōn bol oaver t glas.

'Kiekt', stōtn e miej an, want Bram is nen liefliken proater, 'a'j ne noe oppakt geet der alns oaverhen. Kō'j t begriepn?' Joa, ik kon der inkomn. 'Dus', göng e wieder, 'iej goat eerdōanig op de knee.' Doarbiej leut e zich van den stool ofgliern en deu t veur.

'Bram! n Oavnd is nog lang', klōnk tante Marie luk strabaant oet n dameshook. Um ondudelijke reednn kröp t vrouwleuvolk aait bieje mekaar op verjōardaagn. Ik geleuv nich dat t Brams oorn binndrōng. Oonder zienn show zag ik dat B n versiersel op de revers van zien jāsken har. Zon goaldblauw kneupken.

'Tien moal Tukkerstocht?' wo'k ne op de kaste hebn.

'Nee', kwam hee met rooin kop wier op. Met de rugge van zienn haand veegn e zich de moond of. 'Gin Tukkerstocht.' Hee zweeg mysterieus. Ik woch n ok. Beröngn kon hee zich toch ok nich hil bes. 'Wo'j t weetn?' Zien' eugkes teenkeln um in n kop. 'Dit is nen hilm zeldzaam. Zee'j nich völle. Dit hebt der mer 22 in t laand. Dit is...' Noe tukkern e efkes. 'Noe, wat mean iejeleu?' Hee keek triomfaal den kreenk rond. 'De Militaire Willemsorde!'

Noadat iedereen oet eroasd was göng e veur op den stoel zitn.

'Ik was', zear e, 't is lange leedn... a zon 25 joar, was ik in deens as sergeant en ik zat met nen hoogn ofsier, nen ginneroal was t, en nen kadet in n schuttersputjen. Krappe dinge, iejeleu keant ze misschien wa. Ik mos dee greune blage van kadetn haandgranaatn demonstreern.' En noar mij too eweand: 'Ken iej ze, he'j ze wa s in de haandn had?'

'Nee', zea ik, 'want ik heb nich in...'

'Maakt ok niks oet', göng Bram wieder, 'za'k t oe zegn zoo a'k t den kadet heb oet eduud. Ik teunn um t ding en zea: iej ropt der voort dee pinne oet en dan teal iej töt tieene.' Hee pauzeern efkes um zien glas vol te doen.

'No', zea k luk ongedeuldig.

'Woch efkes', deu B terug, 'doo begön den kadet ineenn te hakkeln en hee stottern, wit as zonn dook: Se-s-sergeant, zear e, ik hebbe zoonet dee pinne der a oet ehaald. Ok den ginneroal wörn blas um n nös. Iej zagn m vorttrekn. In de veraltereerdheid leut hee ok nog t explosief valn. In dat putje! Den ginneroal stön te traampeln met de veute, de vinger in de oorn, t slimste verwochnd.'

Oom Bram scheut noar veurtn. Ok hee har de vingertöppe in de oorn. Dan bedachn e zich, pahn zien gleasken en sleug t in ene moal achter-oaver.

'Bram!' kleunk t iezig oet n hook. Mer Bram göng wieder.

'Ik bedachn mij ginne sekonde, gaddern den haandgranaat op en smheet ne oaver t wälken van oonzn schuttersput. En mèt da'k ne lösleut - of loat t nen tel later hebn ewes - knapn den onbach oet mekaar. Nen knal!', reup Bram met de haandn veur oogn. 'Nen knal! Iej konn der Boorn en Zeander met opbloazn. Bij wiez' van sprekn dan. Mer wiej harn gin schreamen an de hoed.'

'No, drie wekke later...' B stök de haandn nich begriepnd in de loch. 'Drie wekke later monn wiej op den appèlplas komn. Iets biejjönders, wösn nich wat der was. Al dee hoogn good op edoft, met van dee goaldne kneupe. Vlag in top. Wat zol der wean?' haaln Bram de scholders op. 'Doar ineenn roln der ne grote limousine n plas op en wel stapn der oet?'

‘Al houw iej miej dood’, gaf ik B bescheed op zienn vroagnden blik.

‘Later misschien’, zea Bram geruststelnd. ‘Preens Bernhard! Den kwam der oet. In gala, met al dat lekkers op den kraagn, zoo a’j dat zeet in films.’ Bram geneut, dat was dudelik, al was e steeds meuliker te verstoan.

‘Doo’, zeg e, ‘wörn t kats stil op den plas. Preens Bernhard kwam kort an den microfoon stoan en zea... van uh...’ Bram hoostn s plechtig, ‘van uuuh... wil ome Bram efn noar veurtn komn?’ In t geboe-en-ba en t gelach dat opsteeg was dudelik dat Bram ziene geleufweerdigheid verspöld har.

‘Ongeleugn woar!’ bezweern e nog, ‘Ma’k staarvn woar’, mer t kon m nich meer helpn. Nich in t meenst eraakt leut hee ne gapse vol apenötn in den trechternörm van zienn haand noar binn hen gliern.

‘Zeg’, herstel’n e zich doo t luk betiejn, ‘heb ik oe a s loatn zeen wat nen roomsn borrel is?’

Tante Marie stön achter m. Ze heul zienn maantel op.

‘Bram! Met!’ göng t strabaant. Bram keek wat hulpeloos noar boavn. Hee har t deur. Hier kon zölfs ne Willemsorde niks meer oetrichn. Jammer! Wiej hebt nog n uurken verdan ekuierd, mer den verjördag was a n betken of eloopn.

Willem Wilmink

14

Mien meaken

Oaver onbepaalde tied zal de première wean van t Eansker zaankstuk *De Pathmosprinses*. Hieroonder krie'j n kleen veurpreufke. t Is n duet in t plat tusn de twee heufdpersoonn, op de melodie van Franz Lehars *Mein mädchen*.

HEE De botterbleumkes
bleuit en gleuit,
in Mensink zien weilaand
oet estreuid.

De vleenders doot dawweln
um t oalde hek,
de peerde kietelt
mekaar den nek.

En, meaken, wat bin iej
onmeunig mooi,
iej kiekt ja zoo grappig,
oo joa, dat doo'j.

Hoal iej van mij,
mien meaken, mien wich?
Ach, hoal iej van mij?

ZEE Mangs wa, aait nich.

HEE Zal ik met oe vriejn?
Wat duchs der van?
Zal ik met oe vriejn?

ZEE Joa... heanig an.

De doonzige doevn
vriejt op t dak.
Ze nemt der de tied veur
op heur gemak.

Ze bint ja nich bang um
der of te pleern:
mien jöngsken, doar kön iej
nog völ van leern.

Joa, doo miej meer kriebeln,
alverdan,
want dan kömp t aandere
der ok wa van.

HEE Hoal iej van miej,
 mien meaken, mien wich?
 Ach, hoal iej van miej?
ZEE Mangs wa, aait nich.

HEE Zal ik met oe vriejn?
 Wat duchs der van?
 Zal ik met oe vriejn?
BEI Heanig an!

Trio00/Leedteksn

Iej nemt der twee oet Enschede en een oet Hengelo, dan he'j n trio0.

Dat gef t karakter weer van oons muziekgezelschöpke Trio00: kort en dudelik, reknkeundig korrekt, meer t löp n betken maank. En dat gef dat de leu zegt: 'Doar is wat an de haand.'

Wiej, René Vrieler (40), Harm Braam (41) en Fred van de Ven (44), hoalt der van met mekaar muziek te maakn zooas nen architekt n hoes teknt: n paar muurn, hier ne deur, doar wat raamn, n dak en nen schosteen der op, en luk rook der oet zoodat de leu könt zeen dat t n gezellig huusken is. A'j eenmoal begriep hoo a'j zon huusken teknt, dan maakt t nich oet o'j dat noe met n krietke op n schoolbord doot, met n potlood op papier, of met n penseel op schilderslinn. t Blif dat ene hoes.

Zoo doot wiej dat ok met oonze muziek. Meestieds is den teks t oetgangs-peunt, doar bedeankt wiej dan ne melodie bie, dan de akkoordn, en dan spölt wiej dat n keer of wat op verschilnde instrumeantn. En dan past wiej *Antoon* too.

Antoon Aukes is nen drummerd den de keunst versteet met zoo weinig meugelik kläppe de muziek onmeunig te loatn swingn. Elkn klap is raak en op zien plek. Al wat hee meer zol doon, zol de muziek vertroebeln, ondeurzichtiger maakn. Meender is altied better. Allenig t juuste is best. Dat neumt wiej dan: Antoon toopasn, vortloatn! Oaverboord met den pröttel!

Wiej bint met oons dreein. Hoo maak iej dan n septiem-akkoord met twee saxofoons en ene stem? Terug noar de groat van de muziek! Gordientjes en geraniums veur t raam? Vort der met! Balkon op t zuudn? Weg! Möt Fred slagweark doon? Antóóóón! En zoo kömp t dat elk versken ziene eigne instrumeantn hef en dat de muziek van Trio00 steet as n hoes.

Miene Volvo

k Heb miej gisteroavnd nog
ne tweedehaandse Volvo koch
met alle veer de baande nog
vol originele Volvo loch

en met n stuur, sekuur,
 hee veurt ja as nen Japanees,
 en met nen lak, zoo strak,
 iej zeet de oalde dökn geneens.

Mooi veurn in n Dafje (2x)
 Mooi veuroet veurn, makkelijk zat.
 Mooi veurn in n Dafje (2x)
 En achteroet dat geet e net zoo hard. *Boem!*
 Oo denneboom! (2x)

De beide deurn warn verkracht.
 Zoo heb ik gister hil de nacht
 in miene Volvo deur ebracht
 met wochn op de weegnwacht.
 En doo e kwam, wham,
 hee trapn der zoo n bumperd of.
 Wat was ik bliej, ik was vriej,
 ik kon wier riedn met mienn plof.

Mooi veurn in n Dafje (2x)
 En achteroet dat doo k hil heanig an.
 Mooi veurn in n Dafje (2x)
 Bij t stopn kömp t op de remn an. *Boem!*
 Oo eeknboom! (2x)

Miene Volvo lei an gruzelemeantn.
 Koomp der ok nog twee ageantn,
 verkochn miej n stuk of wat preantn.
 Doar gungn miene zoerverdeende ceantn.
 Volvo te koop, veur sloop.
 Fief daalder brachn dat kreng miej nog
 en doarvan he'k, joa krek,
 ne tweedehaandse Vespa koch.

Mooi knapn op ne snorfiets (2x)
 En zon pötjen bin iej nich verplicht.
 Mooi knapn op ne snorfiets (2x)
 Met volgas knap iej deur t rooie lech.
 Oo automatiesn haalvn oaverwegboom! (2x)

Bennie

Kön iej oe wa
of kön iej oe nich veursteln
wat of t is veur nen vent
um te stoan in disn bend?
Kön iej oe wa
of kön iej oe nich veursteln?

Ken iej Bennie wa
of ken iej Bennie nich van gezich?
Hee wol zoo geern bieje oons spöln,
meer hee kon lang zoo plat nich luln.
Ken iej Bennie wa
of ken iej Bennie nich van gezich?

Ha'k a wa dach.
Ha'k a wa zeen, dat e gung.
Hee kon oons lange nich verstoan.
Doo is e bieje wat anders goan
(volleybal of zoo).
Ha'k a wa dach.
Ha'k a wa zeen, dat e gung.

Joa, wat meant n dokter!

Kafee t Liepke

Oo, har ik blauwe oogn as de oondergoande moan.
Oo, har ik sterke been woar k strabaant met kon goan.
Oo, har ik ne dichte jasse woar gin reagn deur kon sloan.

Joa, dan gung ik gauw noar t Liepke
biej den kachel met dat piepke.
'Annie, doot mij n pulken bier.'
Dan zetn zee t veur mij neer
en dan zear e: 'Zoo dan?'

Oo, har ik broene oogn as kastanjes veur de groond.
Oo, har ik harde kaakn, scherpe taande in n moond.
Oo, har ik ne stearke wille as ne stroontvleeg an t plafoond.

Joa, dan gung ik gauw noar t Liepke
biej den kachel met dat piepke.
'Annie, doot mij n pulken bier.'
Dan zetn zee t veur mij neer
en dan zear e: 'Zoo dan?'

Noe heb ik rooie oogn as de oondergoande zonne.
Noe veur ik met miene fietse de Breemarsweg hen en weerumme.
Noe zeuk ik dat boerderiejke, k heb t nich meer weer evunn.

Vort is noe kafee t Liepke,
vort den kachel met dat piepke.
Annie is dood, gin pulken bier
zet zee ooit nog veur mij neer.
Nooit zeg zee meer: 'Zoo dan?'

Goaitsen van der Vliet

20

Sans rancune

Doo k in mien stamkafee
veur n pisbak stun en
n moal opzied keek
schrok ik miej lam:

doar stun e,
den wied en zied
bekeandn dichter!

Miegn kon e nich.

Ik wa.

Iesdoor

Vergangn joar was m de vrouwe of estörvn. En al gauw zeedn de kinder van: 'Paa, goat noe toch kleinder woonn, paa.' Anloopgevechn umme zien huus. Maar hiej bleef zitn woer 't e zat. Dom zitn, schofn laank en tuurn noar n stopkontakt töt der dree gaachies in kwaamn. Kleinder woonn, joa joa, wisse in n Brintadeuze van n centrum dat Avondrust hietn of zoo. *Letzte Tankstelle vor der Grenze*. Hiej mos der flauwchies umme lachn. De vakaansies met Lies deur Europa. In de Pruus waarn de benzineboern menare te glad of: *Letzte Tankstelle*, en kört op de greanze was der nog iene. Noa t bejoardnhuus is der nog t verpleeghuus veur de strepe op leavn en dood. Nou, mooi toch, nog wat achter de haand te hebn?

Gadverdulle, doar was Garrechie wier te klepn. Ziene oalde meidn van vrogger dachn heer kaans aandermaal schoon te hebn. Wedevrouwn dee heur keerls al lange dood epest hadn.

'Moi, Iesdoor, ik komme der s noar verstoan o'j oe umsgeliek weeznlik wal umtrent-noabiej redn kunt.'

'Nee', steuf e voort op, 'ik kan mij nie redn, kröppele sikke!'

Garrechie vung te lipn an, in lettergreepstootn te lipn woerumme as hiej zoo lillik teegn heer deu en dat ziej t jammers nie helpn kon dat ziej hampeln van de rimmetiek.

'Iej bint n bestn', zee e in de biene komnd en hiej sleug heer niks te veurzichtig veur t gat. Doarvan gung Garrechie noe te krietn maar nie meer van verdreet.

'Af!' blafn Iesdoor. 'Af! Aans hol k oe as n anloopkatte tusn de deure.' Hiej drukn heur zienn mond boavn op de kop. 'Buh-a!' sneuf e, 'Iej stinkt noar *Head & Shoulders*.'

Toos kwaamp ok geregeld, hielmoale op de fietse van Dedemsvoart met meestntieds de wind oaver de Noordsallaandse toendra veur.

'Iej hebt wal wat veur mij oaver', zee Iesdoor aait as ziej gruen van achter n oasem heur fietse bie m in de konifeern kwakn.

'Der is veur mij ok maar iene Iesdoor.'

'Hoohoo, wi' den stroopkanne van oe nie zoo schief holn!' Toos kusn e keihard lieke op de mond op, t gebit half heur hals binn.

As ziej ok rooms ewes hadde, was e toendetied met heur etrouwd. Noe was Toos nie langerder geriffemeerd en hiej nie meer rooms. Noe waarn ze niks meer. Maar ziej waarn der nog. En as Toos wier op Dedemsvoart

anpeddeln, kreeg hiej zun hol lief en hiej prakkezeern heur n aandermaal te vragh nog wat te blievn. En as t dat aandere maal was, vreug e niks.

Zeuvnzestig was e noe. Zeuvnzeuvntig as e wierumme dach an Lies en alle kertier dach e an heur, de daagn en de nachn. Wee n beste vrouw hef, beseft dat pas as ziej is goan loopn of uut de tied ekomn is.

Der tragn de leste tied amparte scheutn deur m hen, steekn van n soortement bliedschop. Hiej wös nie hoe of dat kwaamp en zekers nie woermèt e zoo bliede wean zol. Op de gekste oognblikn kreeg e spoke-rije achter ziene boksritse. Hiej wördn der triestig van en hiej heuw m dan in t kruus.

De kinder komt vake genug, al woont ziej nie nös de deure. De kleinkinder trekt opa uut de stoel. Voetbaln, vlieger oploatn, peerdtie spöln, n raachie an n verrinneweerd autoochie prutsn. Ziej schruuft m in de paar uur dat ze bij m bint terugge noar zeuvnveertig en as e met t spul te donderjaagn giet töt zeuvntwintig. As t körtgebiente deur de oaldn evungn bint en as fladdernde kipn in de autoo estoht en epropt, wördt t inienen wier stille, zoo piepnd stille. Al bij t noazweain nöstert Iesdoor teegn umzelvn: 'Jemig! Noe bin k honderd joar oald. Duuznd!' In t huus is Lies nog leavntig. Noar heur vroggere bestel is t meeste doar ebleevn zoo t was. En t is toch ok goed zoo. In de kastn hängt nog heur kleer. Onderin de schoenndeuzn met niet alleent schoenn der in. Kousn, centuurs, joa, dee centuurs met iene van de gaachies uut elobberd. Deuzn met ziedn roozn, kettings en oorbeln. Schapn met ondergoed veur n hiel opvängcentrum. En alles rök noar Lies, nog starker as toen ziej der nog was. Veur Iesdoor wördt dee kastn altaars. Met plechtige kösterbewegings en in eholn oasem döt e ze lös. As e ze wier op slöt edreadid hef, blijft doem en wiesvinger nog an de slöttel.

Garrechie. Toos. Gekke oalde⁴ wievn. Smeert grei op t gezichte, varve an de lipn. Deudn ze eers nooit. Noe wa, noe wa. En hoge hakn hebt ze ok, schoene met hoge hakn, met vaaste wal inlegkrusies in de smalle neuzn teegn t bloedn. Bint ze teminstn gien smoes neurig umme op heer oaldn dag dee dinger te koopn. Gekke oalde wievn. Wat mos e der met en wat zol e der met. t Beste was zien van heur of te komn, al protesteern zien harte doarteegn. Toch maar op n keer de knope deurhakn.

En Iesdoor neugn ze op n dag allebeide tegelieke uut. Dat kon nie aans uudreain as op n kipngevech met de hane op de tribune. En zoogedoanig hef Iesdoor t riegeln kunn, op n noamiddag dat oktober zich uutsloovn

met n bos van de leste zommerzunnestroaln. Toos kwaamp goed op tied, zee dat ziej eindelijk de wind achter ehad hadde. Maar ziej leug. Van niejs-gierigheid was ziej zoo vrog. Ummers: Iesdoor had heur met n briefkaarte enegud. Had dat wat moois te betiekn? Wat had ziej heur an etod! De rok boavn de kniejn. Woer had ziej dee peerdescheenkels op egraavn! Ziej stonk noar vergetn petrolie, zekers deurd dat ziej heur besprenkeld hadde uut zeuvn verschilnde klonnieflessies. Smok op de mond. Disse moal bleevn de protezies zitn.

Dan kwaamp Garrechie. Iesdoor gaaf heer teegn gewoonte haand en zung: 'Te völle ere, majesteit.'

'Gek, ieje!' reup Garrechie, maar ziej lachn eavnwels. Maar dat lachn stoekn töt n höltn grinnik toen ziej, ienmoal binn, n aander vrommes zitn zaag. 'Oo, iej hebt al visite?'

'Joa, dat is noe Toos woer a'k oe van verteld hebbe.' Klongelig gaaf Garrechie haand, kalkoennpoot en zoo uut de diepvries, de doem in de palm.

'Aangenaam, Gerrie Buizing, ik hebbe de ere oe niet te kenn', kikkern Garrechie.

'Wat proat iej raar', vun Iesdoor, 'he'j kursus dialekt veur gevorderdn evolgd? Maar goed, ik goa koffie zetn.'

Doar giet de tillefoon. An Iesdoor zien riddeneern in de hoorn is te vernemn dat ginne kaante de droad hiel wat loos wean mut. 'Ik komme der an!' röp e. 'Bats, ik komme der an!' Teegn de vroale zeg e dat e eavnpies vort mut, want bieje de buurman is n bolle deur t reuster ezakt.

As e bieje Bats kump, hef den al twiej volle glasies kloarstoan, Beernbörg met n kop der op. De flesse stiet met lösse dop veur t griepn. 'En noe maar wachn', zeg Bats, de riekste vriejgezel van Sallaand.

'En noe maar wachn', zeg ok Iesdoor. Hiej hölt de kop lege boavn de kökntoafel umme onder de gordienties deur te kunn kiekn. Zien stöppelboard oaver de glaazn asbak doar gef zachies muziek.

Der wil maar nie wat gebeurn. Dat vint de beide keerls niet aal te slim as Beernbörg is in ehuurd umme de tied kapot te slaan. Ziej loert zoo straf op Iesdoor zien huus an dat ziej der in de nekke kopzeerte van kriegt. Noa dit laankdoerig prettig liedn komt toch nog onverwach Garrechie en Toos noar buutn hen en met gaank of ze of eschötn bint. Ziej ropt menare t hoar uut de kop en ziej houwt en schupt menare ok nie te krap. Dan krig Toos heur fietse en jakkert vort. Garrechie is met de biene-waagn en bist en geiselt dwars deur n pas ekneusd maïsveld. Heer kniejn liekt braandnde buutnlaampn. t Natte zoegnde laand verdoezelt heur

kröppelgaank. Veur alle zekerheid blif Iesdoor nog wat. Bats döt m t leste kwakkie Beernbörg in. 'Begrotelik um t deur de götstien te gooin', zeg e.

Bloazerig en niks te rechuu köttelt Iesdoor late in de noamiddag op huus an. 'Bedaankt nog veur t beln!' röp e nog teegn Bats. En n eane wiederop: 'En oke nog veur de ranja!'

Wat kan t lastig wean n brede deure binn te goan. Maar ja, wee dronknd is, krig gauw woordn met deurstieln. Iesdoor löt m in zienn oaldn vertrouwdn krepoo plofn. Beneedn m luudt klokn. Lies in heur chroomlieste op de tillevisie kik heur baas strabaant an. Maar umsgeliek schimmert heur n lachie in n mondhoek.

'Verdulle-miej-nog-an-toe, meanse, zit mij nie zoo an te gaapn!' Dan giet Iesdoor te snokn. t Klinkt as n sisnde bessem in drökke vrouwnhaand.

Bert Alink

25

Dree gedichn**n Duuster gat**

k Woon in de stad vief hoog
tusn Hema, Hoog en Droog,
kiek op alns wat mer tied hef,
mer gin van aln de juuste tied gèf.

's Oavnds is t hilmoal hopeloos,
dan zee k alleen mer n duuster gat.
Nee, Eanske hef wat dat angeet
zien' beste tied wa had.

Stapn gef klapn

Toen oons Theoo 's oavnds
met n kop kapot op hoes an, leup
wus hee nich meer
in wat veur ber hee kreup.

's Aanderdaags ston buurvrouw Jaansn
met gebalde vuest
veur oons paa te daansn.

Hee hef der fleenk van langs ehad
en dat is weer vertaald
op oons Theoo zien gat.

Gait

Oons Gait leup droonknd langs de bekke.
Hee was seends meansnheugn aait zat.
Hee veuln zich biej de geboort a nich zoo lekker
en was ok aait zoo meu in t gat.

Dat e zich verzopn hef is slim,
mer noe koomp al t weark op miej
en dat is n völ earger ding.

Theo Vossebeld

Twee gedichn/teekningn

Stil bos

Alleen t lech
alleen de blaar
t zunnegould
t zilvergries

Hoge stämme
hemelhoog de boogn

Stil

Gewiejde stilte
Heilig heiligdom

Lichte dwaalt
ne dunne fluittoon
duur de ruimte

Eavn

Tiedloos

n Dood in miej

n Dood in miej
daanst met miej
as ik daanse
geet met miej
as ik goa
steet op zien kop
as ik kopstoa

n Dood in miej
lacht in miej
ok at der niks
te lachn vealt
knasket de taande
as ik sloape
rekt zich oet
as ik goape
en heult miej
op de bene
a'k luk tevöl op heb

Stöt hij zien kop
dan krieg ik kopzeerte
brek hij zien arm
dan loop ik
met ne lichte
brek hij zien been
dan lig ik in t gips
ma geet hij krom
dan krig e nen stok
van miej

n Dood in miej
hef t langste leavn
as ik bun störvn
en rooms begreavn
dan kump e langs
en daanst dee keer
de doodndaans
as leste eer

Milieu

Gertjan Batserink zat zinne fietse in de waagnloze en leup oaver de delle noar de woonkökn, woer zin moo krek de snelkokpanne van t veur haaln. Hee gromn iets wat op ne groot mos liekn en plearn zinne taske in n hook woer de kloompn van zin vaa steunn.

‘Miej duch, dät t der of geet, baalschupperd a’j zeent’, mostern zin moo, ‘neet vortloopen, t etn is umsgelieks goar.’ Gertjan gromn vanniejsn en gung nosterig an de toafel zitn. Zin vaa zat in t plaatselik kreantje te leazn.

‘Wat heb iej toch te mostern’, zea zin vaa, ‘komt der s met vuur n droad, Gertjàn.’

‘Ik hete Gèrtjan, dät wee’j bes.’ Der was bieje Gertjan zinne geboorte ne subtile stried ewes oaver n naam van t euldsten wiche. De moo veuln mear vuur ‘Gèrtjan’, en de vaa har dat niks as flantuutn eveunn. Zoo veer as da’j achteroet kon kiekn, har n euldsten zönne Gertjàn ehett, en woerumme dan non dee niejerwetse kemosies. Hee har t glad an t gat ekreegn mear kon t neet loatn um of en too nog wat teegn de höare in te striekn. ‘Afijn, Gertjàn of Gèrtjan, doarumme hoov iej nog gen gezichte te trekkn woer as t oet löchet en doondert. Zeg op wat oe mangelt.’ De earpel steunn te daampn op de toafel en non mosn ze eers stille wean. Iej konn non heel good t soezn van n vrezer in de biejkökn heurn.

Oonder t etn dee Gertjan zin bescheid. Ze harn ’s moarns moatschappiejelear ehad. Flinterbout, n leraar, har de klasse in groepn verdeeld en opdrach egeevn um te kuiern oaver milieuverontreiniging op t plattelaand. Elke groep mocht een aspekt oetkiezn en de oorzaak angeevn en ook wat a’j der an konn doon. De groep mos zelf nen gespreksleider oetzeukn en ook ene den t spil opschreef. En t mocht gen dom geteut wean mear deper duur, gen onzinnig gekyvaak. En doew was t spil gangs egoan.

‘Schept miej nog wat earpel op, Marie’, zea Gertjan zin vaa. ‘Mear woerumme zol iej oe doaroaver verhelligen, iej...’

‘Loat den jonge non s oetkuiern’, zea Gertjan zin moo.

‘Jä non, doew de tied vuurbiej was, bleek dät alle groepn t oaver t mestoaverschot harn ehad, met as gevolg n zoern reagn en ammoniak in de loch, en dät köm wier zooas gewoonlik van de boern, en wat a’j der an konn doon, non, dät was scharrelvoarkns, en de boern mosn dan mear laandschapswachters worn of ne SVR-camping beginn, en nog mear van den onzin, en doew gung ik der teegn in dät t nog mear de vroage is of al den ammoniak van de boern koomp en doew flustern Bennie dä’j van nen

boernpummel gen heil hoovn te verwochn, en doew he'k m nen ziegerd an n kop egeevn, en doew hef Flinterbout oons allebeide straf egeevn, n opstel schrievn, oaver milieu en gewelddoadigheid, en dät mu'w moarn inleavern.'

Batserink scheuf n tealder gemmelik opzied, greep n biebel en zea dat dee schoolmeasters tegnswoordig neet goed bie'j öar verstaand warn, en dat... 'Iej mut lustern noar de measter', zea Gertjan zin moo, 't zol n roar spil worn as jan en alman zoo mear zelf rechdag kon hooln. As der oe ene te noa keump hoof iej nog neet dreks van oe of te houwn. A'j dan straf kriegnt he'j t an oe zelf te wietn, zegnt s dat t neet woar is.' 'Loa'w eers leazn', zea de vaa. Hee bladern wat in n biebel tot woer ze de vurige keer ebleevn warn en leus hardop, n betje drenzerig:

*Gij maakt zijn opgeploegde aarde dronken;
Gij doet ze dalen in zijn voren;
Gij maakt het week door de druppelen,
Gij zegent zijn uitspruitsel.
Gij kroont het jaar Uwer goedheid en
uw voetstappen druipen van vettigheid.
Zij bedruipen de weiden der woestijn;
en de heuvelen zijn aangegord met verheuging;
De velden zijn bekleed met kudden,
en de dalen zijn bedekt met koren,
zij juichen, ook zingen zij...*

Zoo was t vroger ook bie'j oons, dach Gertjan, de vealdn vol beeste, tegnswoordig steunn ze dag en nach, zommer en weenter op n stal, dät har zoo zinne vuurdeeln.

n Biebel gung dichte. 'Eavn stille', zea de vaa. In dee stilte kon Gertjan aait net t *Onze Vader* bidn. *Gelijk in de hemel, alzo ook op aarde. Geef ons heden ons dagelijks brood.* Wat was dät, *ons dagelijks brood*? Stoete met keze en roombotter? Was dät ne fietse of zonn Saab van Flinterbout met turboo en zesteen klepn? En n Audi van öarzelf moch der ook wean. 'Dät t oe good mag bekomn', zea zin vaa. Hee nöm de kraante wier op. 'Oo jä, dät ha'k oe nog wiln loatn zeen', zear e. 'Hier, disn klapper.' Hee leut Gertjan t logbook zeen woar a'j de medicieenn vuur de beeste mosn opschrievn. 'Hier, loat ze neet zegn dät de boern niks an t milieu doot. Vuur min part nem iej den klapper met, kö'j ne an den Flinterbout loatn leazn. En non wi'k nog efkes an t woark. A'j temee t hoeswoark of hebt kö'j mij mooi helpn rikh, niej tekkedroad langs n akkerwal.'

Gertjan nöm de aktntaske en leup de trappe op noar zinne sloapkamer woer ook zin burootje steun. Hee keek oaver t maïsveald hen, hee har n mooi oetzich oaver de weide doarachter, allemoale van t erve Batserink. Later zol hee doar loopn, krek zooas zin vaa doar non gung, oaver t laand van zin grovaa, den nog mear n poar wekke oet de tied was en woer Gertjan n fotootje van op t behang achter t buroo har estökn. Hee gung vuur t kleane portret stoan en keek noar dät vrolike gezichte.

Ik doo t later aandars, dach e. Hee zea t nog ne keer, noadrukkelik, *ik doo t later aandars*. Kö’j vaste van op an. Woedöanig, dat wus e ook zoo rap nog neet.

Hee dreein zich umme. Eers n opstel maakn oaver milieu en gewelddoadigheid.

Den Flinterbout, den was t doodscheetn nog neet weard, dach e. En dat was mear good ook, want zon schot hagel, doar zat völle lood in, en dan... wee’j wat, zoo zol e zin opstel beginn.

Hee höw nog n moal met de voes op t buroo en begun te schrievn.

Oetbrekn

Met ne zuchte stapn hee oaver n dorpel. Wat nen dag! Krekt as gister en den dag doarveur en alle daag doarveur, zoowied at hee t zich kon herinnern. Guus zuchn nogmoals depe en gaf de deure, dee ondertusken half was too eweaid n zetjen met de zol van zienn rechtervoet. Hee leup op t kleane köknken too, pakt n fluitkettel en wol den veur de helfte vol doen met water. Veurd dat hee de kraan lösdreain, lönn e meu met t volle gewichte op n deurzichtigen plasticknop, sleug n kop achteroaver en vleukn alle duvels oet de hel. 'Morn stoa ik hier wier, zölfde tied, zölfde stee. En zoo zal t oavermorn wean en alle daagn noa oavermorn. Töt an den gezeagndn dag van de VUT.'

Guus dreain de krane lös, t water struln oet de verchroomde piep en speuln ne oaver de haandn. t Verfrisn. Hee zag hoo ziene manchett t water opnöm. Doo trök hee zich t oaverhemd oet en heul n kop oonder den waterstroal. Koald was t, mer zoo kwam iej luk op nen aandern teks. Oonderwiel kreupn ne heanige rivierkes langs de oonderärme noar de elboagn. Van doar oet spatn ze noa nen vriejn val op t gries getinte zeil en vörmn doar pläskes met noe s oetdiejnde, dan wier inzweanknde kontoern.

Möt n meanske noe alverdan zoo leavn? A'j dat nog leavn konn neumn. Wier zuchn hee. Ditmoal deper as de aandere keern. 'Sleur! Sleur!! Sleur!!!', slingern hee de kamer in, iederbod helliger. 't Leavn is ne tredmölle van sleur!' In ziene vergreldheid gaf e nen doodstrap teagn t liebere töäfelken dat in de midn van t vertrek stön. t Stomme veurwaarp vleug met ne roazende snelheid den hook in. De eruptie van geweld en t geluud van breknd glas deu ne betiejn, de helligheid verkeern efkes in schrik. 'Ok dat nog', zea hee noe hoaste wier röstig. 'Nog good dat Thea der n paar daag tusken oet is.' Wat noe?

'Wiej zoept der oons ene', deu e. Hee leup op de koelkaste too en ropn de witte langwaarpige deure lös. Met eenn, sneln wip vleug t döpken van de flesse. Hee zetn t an n moond en leut t koalde bier noar binn klokkn. Ineenn scheut hee lachnd noar veurtn. Wat ne oetdrukking feilik: 'Wiej zoept der oons ene.' As hee Thea op de kaste wol hebn dan hoovn hee dit mer te zegn. 'Möt dat noe zoo roew?' deu zee dan. 'Tjezus-mina-engin-ean, wat löt n meansken zich temn!'

Doo e den eign emaaktn macaroni op har, zetn hee zienn tealder op t anrech op n baargke smerig bestekgood. Deur de plotselinge bereuring

veul ne vork veur den groond. 'Vort lillikerd', scheul hee en drukn n veertaand met de schoon an de zied. Noe leup e noar t eekn dressoir en lichn t kleedjen op. t Lag der nog precies zoo. Vievntweentigdoeznd netkes in greune breekkes oet etealt. 'Jammer geald', speet t um. Zon bedrag veur n niej baankstel, wat kleedn en prullaria. Noe ja, prullaria, mooi spul toch wa. Mer t oalde har veur um nog nich vort hoofd.

Woarum nich iets gèks edoan. Luk gewoagds. Iets woa'j wil an konn beleavn? Woa'j t geveul deur kriejt da'j leavt? Hee har wa parachuut-springn weeld of zweefvleegn of wat dan ok, of desnoods nen boot met nen motor. Da'j vort konn.

'Iej brekt oe de bötte nich van miene ceantn!' har Thea zeg. En: 'Nen boot veur dat geald is niks. Weet iej wa wat n betken boot döt?'

'Joa, mer wiej könt der toch bieje leenn', probeern hee nog, schoonwal e wus dat t wa wier oaver zol goan, zooat alns wat efn aans was aait oaver mos goan.

Achter t stuur veuln hee nog efn in n binntuk. t Zat der nog. Voort moch hee dat bedrag ofstoan an n weenkelverkoper. Hee veurn ziene waag deur de helverlechte stroatn van Almeloos centrum. Koopoavnd. Wat doot al dee leu toch in de stad? Al dee klorisn van keerls met de vrouw an n aarm. Net of der wa goald te haaln was, of geluk. 'Dom koopvee', zea e veur zich hen. Met nen ruk brachn hee den autoo töt stoan. De leu tukkeren eerst en leupn dan achter mekaar t zebepad oaver. Nen oaldern griesgemaanteldn heer nikkopn ne vriendelik too. 'Jan Gat!' reageern hee, onderwiel trommelnd op t stuurrad.

Nieds trapn e t gaspedaal in. De waagn scheut veuroet, mer t greune lech veur um deuvn a. 'Barst', schreeuwn e in t duuster van de kabine. Hee treadn t gaspedaal noa hilmoals in en rea met ne grote snelheid den roondweg op, de stad oet.

De lechn wörn noe heanig an meer beteun. Wiederop moch hee nog n moal stopn. Vort wol hee, t doondern joa nich woarhen. Wochn d keek e op nen haandwiezer van de ANWB.

'Bad Bentheim, mmmhh... Woarum ok nich?' scheut t ne deur n kop, 'Alns is better dan dee grieze reagemaantels. Woarum ok nich?'

'Dan is dit dus dudelik de ordinaire ofdeling, parterre', keurn hee, nog stief van den autoorit. 'Hier stoat de ropautomaatn. n Paar mark der in, n haandgrip noar achtern haaln en dan, no ja, en dan meistens niks. Mer mangs...'

t Reenkeln en keenkeln van gealdstukn onderbrak zienn gedachtngaank.

‘Claus, schau mal her... Du, schau mal her.’ De te zwoar op emaaakte, luk verloopn vrouw greain de gealdstukn oet den bek van t apparaat met eer goaldberingde worstvingers.

‘t Kan dus wa’, sprak Guus zich mood in. ‘t Kan dus wa!’

Noa n op epropt verblief in den te krapn lift betreadn e t dikke kleed van de roulettezaal. Hee deurkruusn de ruimte, lea den arm op t buffet en ordeneern whisky met iesblökkkes.

‘Moment mal, dieser Herr war erst’, deu n geveleenderdn ober luk irriteerd.

‘Mof...’, noffeln Guus.

Doo hee zien glas har leup e noar t postkantoorachtige loket. ‘Wechseln, bitte, für tausend... awat, iej verstoat mij joa zoo ok wa. Doezend geuldn. Fiches van hoonderd mark.’

‘Möchten Sie zehn?’

‘Uh... joa, tieene.’

‘Dann kommt noch etwas hinzu.’

‘Mof’, deu hee wier binnmoonds en greep metwillig in zienn binntuk.

De spöltoafels warn mer moatig bezet. Wat wo’j ok. Doonderdagoavnd. Hee zöch zich n pleatsken. De vrouw met de ringn leup langs m hen.

‘Schade’, klaagn ze teagn eern Kloas, ‘man kann eben nich immer gewinnen.’

‘Dumme Kuh’, deu manleef kopschudnd terug. Zee was a wieder.

Guus zetn twee fiches op rood. Nich völ later harkn n croupier n inzet noar zich too. ‘Rotmof! Nog n moal rood, zes fiches’, kokn t in um. t Bälken bleef dood lign op 28. ‘Rood!’ jubeln Guus in zichzölvn.

‘Heanig an, Guus, heanig an en röstig blievn’, probeern hee zich in te teumn. Onbeweugn teln den croupier Guus zien stapelken noa, verdubbeln t en drukn t op m too. Guus begön te greain. ‘Zoo kan t ok!’ koldern t m deur n kop, ‘zoo kan t...’

‘Für die Angestellten’, deu ne vrouwelike croupier dee an de lange kaante van de spöltoafel zat, zee kreeg n fiche van 25 mark van zien stapelken of en leut t in ne gleuf gliern. Verwoonderd keek Guus eer an. ‘Für die Angestellten’, herhaaln zee vreendelik, mer toch ok strabaant. ‘Barst ok’, dachn Guus. ‘No ja, wat zal t mij ok drukn.’

Noe den eerstn verdeenst in zienn tuk zat, wörn Guus luk röstiger. Noa nog n whisky, naa deur in dit mondaine eilandje in t greanslaand, roemnt t braanderige geveul van helligheid plaats in veur, joa, zeit meer geröst ‘welbehagen’, schoon de karstdaag nog wied zint. Hee kreeg der plezeer

in. 'Dörvn!' zea e teagn zichzölvn. 'Iej möt t leavn dörvn te maakn. t Reur in eign haandn!' En verduld, wier dree fiches - met zien rood.

Noe efkes wochn. Dan toosloan. Tieene van hoonderd op rood. t Bälken schraapn langs den zwartn raand, meendern snelheid en zakn umlage noar den cirkel met ciefers. Spanning en... rood! t Woondern Guus feilik a geels nich meer.

't Is t systeem', leut e nen keerl neuws m wetn. Efkes gedeuld en dan toosloan. Hee greain ziene fiches biejene, en wipn der met den doem ene noar de 'Angestellten'. Met de haandn in den tuk schungeln e, as man van de weerld noar de bar um der nog ene op de laampe te geetn.

't Elektronies brödjen boavn den spöltoafel wa in t oge hoaln', waar-schouw'n e zienn 'moat', den den ontdekker van t systeem met nös en bek ankeek. Oonderwiel klassineern Guus oaver t geveul da'j natuurlik eerst deur joarn sekuur observeern achterhaaln konn. 'Joa, deur schaa en schaan, heur!' Dat moch zienn kamroad dan ok nog wa wetn.

'No, wiej zoept oons der ene', deu Guus. Zee kreeg oondertusken n niej glas an erekt. Guus sleut efkes de oogn en wochn.

'Inspiroatie!' wiesgeern e. 'Wochn op ne ingeaving.'

Of e dan stemn heurn, of wat?

'Bin iej wies, nee, zukswat veul iej in de bötte.'

En as t geveul der was: dan meer too, der oop of der oonder! Al ziene weenstfiches göngn op 28.

Onmeunig lange dreain t bälken roond. Zol e nog daal komn? Noe brak Guus t zweet toch oet. t Leup met hete druppels in zien oaverhemd-boordjen.

t Wörn ne efkes zwart veur oogn doo e den oetslag nog s kontroleern op t helverlechte brödjen. 13! Mèt steeg m den whisky noar n kop. Sliep-startns der vandeur! Sitoo waankeln e noar t wesselkantöarken um zien beginbedrag te verzulvern.

4

De waag bromn noar t hoes. De witte streepn op den weg kreupn oonder n autoo.

Op den raand van zien ber ezötn brachn hee ne flesse Martini an n moond. t Streuperige spul glea noar binn.

Uurn later wörn e wakker. n Kop as nen houwklus. Stoomp verwoonderd keek e um zich hen. Hee lag met de klee nog an op ber, bloos den strop luk lös emaaft. Wat was dat veur rebullie in de kamer? Veutjen veur veutjen göng e der op of.

Twee bökkers van keerls warn der an t slepn met baankn en wat kleeđn. Thea gaf anwizingn. Doo't zee um gewoar wörn troonn ze ne met noar de sloapkamer en drukn ne wier op t ber.

'Ik kan nog ginn dag van t hoes of', verweet ze um. 'Alns mu'k zölvn regeln. t Geald mo'k oe nog oet de tukn haaln. Wat he'j toch oet espookt?'

'No', zuchn zee, 'röst oe en zeet da'j luk bieĳ blood komt. Wieĳ sprekt der nog oaver.'

Doo't ze vort was, dreain Guus zich umme en trök zich de witte laakns oaver n kop. Hee sloekn. 'Nog efn', stönn e met boonknden kop. 'Voort geet alns wier zien gewone gängsken.' Hee leut de veln veur de oogn zakn en zaagn der nen dikn oost of.

Textielstad

Biej de presentatie van *Heftan tattat!*

Het is het eindpunt van de trein, *t Is t eandpeunt van t spoor,*
 bijna geen mens hoeft er te zijn, *hoast ginn hoond kump nog doar,*
 bijna geen hond gaat zover mee: *zoo wied geet ja hoast gin meanske:*
 Enschede. *Eanske.*

De burchten van de nijverheid *De bolwearken woar zoo hard is kleid*
 staan er nog her en der verspreid: *bint zoo zachjes an ne zeldzaamheid:*
 spelonken, hol en afgeleefd, *paleizn veur rotn en moezn,*
 waar nu de wind vrij spel in heeft. *woar de weend noe vriej kan poezn.*

Textielbaronnen van weleer, *Textielbaronn van aleer,*
 hun jachtgebied bestaat niet meer. *eer jachgebeed besteet nich meer.*
 Waar zouden ze gebleven zijn, *Mangs stiefelt der nog eenn oaver t*
Richtersbleek,
 Van Heek, Ter Kuile, Blijdenstein? *Ter Kuile, Blijdenstein, Van Heek.*

Hebben ze kinderen voortgebracht, *Hebt ze misschien keender had,*
 hebben ze hier nog nageslacht, *en woont dee nog wa in dit gat,*
 of koos dat snel een betere stee *of konn ze zich wat betters weansken*
 dan Enschede? *as Eanske?*

Krim, Berkenkamp, Sebastopol. *Sebastopol, Bearkenkaamp, Krim.*
 Het is voorbij. De maat is vol. *Wiej hebt t had. t Wör völs te slim.*
 Bijna geen mens heeft hier nog weet *Hoast gin means hef hier nog sjogge*
 van uw gelatenheid, uw leed. *van al dat leed van vrogger.*

Dwars door het uitgeteerde hart *Dwers deur t verrinneweerde hart*
 loopt nu de kale boélevart *löp noe nen kaaln boélevart.*
 met postkantoor en V&D. *n Maark völ Duutse meanske.*
 O Enschede, Enschede. *Oo Eanske, Eanske.*

LEU, POTLEU & STÖMPKES

Dick Wotte

Fatsoenlik plat

Doo ik op 1 september 1947 veur t eerst noar mien weark gung har ik der gin flauw benul van wat mij boavn n kop hung.

Iej mot begriepn da'k altied een van de knapste jöngskes van de klas was en dus barsn ik van n eignendeunk. Noe, dat wör mij op kantoor bije Ter Kuile rap ofleerd. Veural de eerste tied tikn ze mij lillik oaver de veenger. Nich oaver wa'k op de Mulo leerd har, mer juist oaver wa'k nich leerd har. Dat was hil wat, mer veural warn ze nich kapot van dat plat wat ik proatn. Iej könt t gleuvn of nich, iej könt t oe vandaag an n dag ok nich meer veursteln, mer bije Ter Kuile doar proatn ze in dee tied van hoog tot leag plat! As n dubbelke. Trouwns oaveral in n textiel. t Oalde heer Chris har doar veur mien tied direktur wes en was a n tiedke met pensioen, mer hee kwam alle zoaterdag - den vriejn zoaterdag was nog nich oetvunn - bije oons an op de zaak. t Leup m der wa n betke deur, wat wi'j a'j a teagn de neegntig loopt, dus was t opgelegd pandoer dat wiej m de haand deudn (dat wa'j verplicht) en 'Goeie morgn, meneer Chris' zeedn.

Dan keek e oe an oaver zien foonds-brilke en vreug met kraaknd stemge-luud: 'Zoo, jongnheer, wel bin iej dan?' A'j dan oewn naam harn neumd, dan vreug e zonder mankeern: 'En wat doo'j hier dan?' Ik har t wa s op de lipn um te zegn: 'Ik bin van de belastingn', mer wiej harn te völ oontzag veur den oaldn en zoo zeedn wiej braaf da'w op t oonderhavige kantoor wearkzaam warn. Dan zetn e grote oogn op en reep oet: 'Wat? Bin iej hier op

kantoor? Mer dan he'j mazzel had!' Zoo gung t alle zoaterdagmorns en op t lest begön iej t nog te gleuvn ok, van den mazzel.

Oaver Chris ter Kuile gungn de weeldste verhaaln, want hee was nog a eigngedreid. Zoo kwam der altied n jongkeerl van de Twentsche Bank an t loket met wissels (doar wör vrower völ gebroek van maakt in t betalings-verkeer), dee meneer Chris meus oonderteekn. Den jong proatn ok fatsoenlik plat.

Mer op n veur um kwoain dag keump der ne nije kleark, dee was net oaverplaatst oet n Haag en dee bedeenn zich vanzölf van t Hooghaar-lemmerdieks. Hee har amper n paar weurde sprokn of meneer Chris weigern verdan te proatn en sturn n aarmen keerl teruw noar de baank. Doar begreepn ze der niks van, en dus beln n direktur stante pede op en vreug wat der loos was, in t plat vanzölf. 'Iej mot mij leu sturn dee fatsoenlik plat könt proatn, aans doo k gin zaakn meer met oe', was t antwoord.

Wat mien eign probleemn met plat proatn angeet, doar za'k oe n veur-beeld van gevn. Ik zee aait 'Ik heb (...) govn' en dan kree'k de weend van veurn van mienn chef. Volgns um meus dat 'Ik heb (...) gevn' wean. Ik bin noe eenmoal zoo eignwies as nen volblood Frees mer wean kan, dus ik gung vreulik verdan met 'govn' te zegn, tot grote eargernis van mienn superieur. En dee heul ok voet bije stuk. Doo he'k ne privee roondvraag hoaln bije vreendn en familie. n Oetslag was haalf um haalf. Geliek spel zo'j zegn. Mer doar wol n chef nich an. 'Iej zölt hier op kantoor fatsoenlik plat leern proatn!', zeer e. Dat har e van meneer Chris oaver-nomn. Zoo baas, zoo knech. Of t lukt is, dat loa'k an de leazers oaver. Mer dan mo'j wa van t Eansker Hogelaand wean.

Frank Löwik
De duvel in de kaarke!

In Freeslaand 'rint' der n vertelselken oaver n oald vrommesken dat eer leavn laank bloos Frees kuiern.¹ Hollaands heurn zee vanof de tied dat ze de schoolbaankn verleut hoaste nich meer. Noe spöln disse gesjichte zoo um 1900 en in dee tied gaf t wa s mangs - nich vake - nen kaarkndeest in t Frees. Ok de oalde vrouw göng bij zonn deent maank, schoonwal ze niks wös van t amparte karakter van den godsdeentoeftening. Doo't zee op den preakstool Frees heurn proatn, bleef ze efkes met nös en bek löstern en leup dan rap hellig noar boetn hen. Teagn wel eer temeute kwam reup zee: 'Hjoed is de duvel yn de tsjerke! Hjoed is de duvel yn de tsjerke!'

Met eer verlakschouwn n hil deel leu ere Frese modersproake. Zee neumn t Frees ne boernsproake woarin iej dinge van heuger weerde nich konn oetdrukn.

Ik mos voort deankn an disse kleane, woar gebeurde beleavenis doo ik wat reakties heurn van kaarkngangers in de oalde abdiejkaarke van Weersel in t program *Van gewest tot gewest*. Professor Van der Meiden göng doar veur in nen Tweantsn kaarkdeent: dezölfde reaktie in aandere weurde van wat bezeukers.

'Der is niks niejs oonder de zun', zoo leern oons a den Preaker tweehoon- derd joar veur t joonk wörn van Christus. 'Die Dummheit mancher Leute ist nicht auszurotten', zea kortns nen Duutsn schriever. Loat t oons hoaln op de wiesheid van dee leste twee.

Verdan mer wier met oonze sproake, in de kaarke en doarboetn.

¹ Als de dag van gisteren. Honderd jaar Friesland, de Friezen en hun cultuur (1991). Nummer 2, bladziede 32-33.

Everhard Jans
Nog altied duusternis noa 33 joar

As redaktielid van *Stad en land*, t bleadke van de Twente Akademie, har ik in t zin um J. Oude Brunink te neugn ziene opinie van noe oaver *De boetenste duusternis* van J.W.M. Gigengack s op papier te zetn. Dootieds (27 oktober 1961) was e as heufdredakteur van de *Twentsche Courant* stark negatief oaver de lite- raire weerde van dat book. Oonzn heufdredakteur dr. Arthur Fuldauer, ok lid van Probus, vreug zienn klub- kammeroad J.O.B. um der op terugge te komn, meer... hee wol neet! Bepoalde leu zölt ok ere gedachtn in ere leavnsdage neet veraandern. In mien optimisme har ik veur *Stad en land* a ne passage oet n 'Twentsen roman' (bladziede 20) illustreerd. t Döt mij völ plezeer dat t waark van Gigengack verstörvn zoo nog s in DE NIEJE TIED kan worn bekekn.

– Wat wort t a vrog deuster, zea ze um de spanning te verbrekn. Ze zag de koortse in zien' oogn en frosseln haandig an de kôrte mōwkes van eer kleeed zoadat de roonding van eer' bōrste was te zeen. Hee sleug zien' aarme um eer middel. Hermienes lach kleunk as nen deepn zucht. Ze wus, eer kansn warn goonstig. t Roggelaand was nog waarm van n zommern dag.

BITS & BOOKS

Postbusse 3589, 7500 DN Eanske

Veur professionele teksverzörging
(ok in t Tweants)

Bookprodukties, teksskrieveriej, hölp bie de schriefwieze,
grafiese vörmgeaving, DTP, software-ontwikkeling,
databaankn en CD-ROM toopassingn

Tukkert nich en belt 053-329949 a'j meer wetn wilt

De Oare útjouwerij

Postbusse 3589, 7500 DN Eanske

Tweantse oetgaavn van petaansie

Willem Wilmink

Hefan tattat! / Gedichn in t stadsplat (veerdn druk) f 15,-

Frank Löwik

Op n biester / Nijmoodse schetsn in t Almeloos f 12,50

Disse beuke krie'j in de busse a'j t geald oavermaakt
op giroo 4611391 van De Oare útjouwerij
(en aans kö'j t s in oewn bookweenkel probeern)

OK VEUR T PLAT MO'J BIEJ V&D WEAN

Wiej doot geern plat bie� V&D.
Kom doarum s kiekn op oonze
bookofdeling noar oewn
favorietn schriever of dichter.

As sponsor van dit eerste nummer
weanst wiej de leu van De Nije Tied
alle goods en vól inspiroatie
bie� ere wiedere oetgaavn.

En iej wet: as hoeskönnigen
met nen weenkelpas
he'j bie� oons n streepke veur.

V&D, OEW WAARNHOES

